

Prof. dr hab. inż. Ryszard Kowalczyk doktorem honoris causa Uniwersytetu Beira Interior w Portugalii

10 października 2016 r. w Uniwersytecie Beira Interior z siedzibą w mieście Covilia, w Portugalii, odbyła się uroczystość nadania godności doktora honoris causa prof. dr. hab. inż. Ryszardowi Kowalczykowi. Promotorem doktoratu honorowego był profesor tamtejszego uniwersytetu Joao Antonio Saraiva Pires da Fonseca.

Myslą przewodnią laudacji wygłoszonej przez prof. Joao Fonsecę było podkreślenie zasług prof. Ryszarda Kowalczyka w tworzeniu i rozwoju Wydziału Budownictwa, a później również Architektury Uniwersytetu Beira Interior. Promotor podkreślił, że prof. Ryszard Kowalczyk był liderem społeczności polskich profesorów, którzy pozostawili po sobie trwałe ślady w rozwoju tej uczelni. Współpracownikami na Wydziale Budownictwa UBI byli profesorowie Andrzej Litewka, Andrzej Pietrzak, Andrzej Łapko, Szczepan Woliński, Aleksander Kozłowski, Bogdan Stankiewicz, Marcin Górski i Jacek Krenz.

Zaangażowanie prof. R. Kowalczyka spowodowało ustanowienie trwałych relacji instytucjonalnych i ludzkich między portugalskimi i polskimi środowiskami uniwersyteckimi.

Współpraca z kolejnymi rektorami UBI doprowadziła do podpisania porozumień o współpracy z polskimi uczelniami technicznymi – Politechnikami z Białegostoku, Poznania, Gdańska, Krakowa, Śląska, Rzeszowa i Wrocławia.

Owocowało to, oprócz pracy na Uniwersytecie polskich profesorów, również licznymi wizytami polskich naukowców w Uniwersytecie Beira Interior, wspólnymi pracami badawczymi, a także regularnym udziałem rektorów polskich uczelni w tzw. dniach UBI, które odbywały się 30 kwietnia. Od chwili uruchomienia wymiany studentów w ramach programu Socrates-Erasmus, Uniwersytet Beira Interior był miejscem, które wybierała bardzo duża grupa studentów polskich.

Od wielu lat corocznie jest również realizowana, w różnych formach, wymiana studentów UBI i Politechniki Białostockiej.

Profesor J. Fonseca podkreślił dowcipnie, że taka szeroka i przyszłościowa działalność prof. R. Kowalczyka wiąże się z jedną z Jego specjalności, tj. konstrukcjami budynków wysokich, co powodowało obserwowanie rzeczywistości z pewnej wysokości, powiększało horyzont i dawało możliwość patrzenia daleko w przyszłość i perspektywnie.

Profesor Ryszard Kowalczyk jako dziekan Wydziału aktywnie działał w zakresie nadania Wydziałowi ram organizacyjnych uczelni akademickiej, wprowadzenia autorskiego programu studiów oraz stworzenia odpowiednich laboratoriów. Doprowadził do wprowadzenia ekwiwalentu pracy dyplomowej, tj. projektu podsumowującego wiedzę i umiejętności studenta (dotychczas w Portugalii takiej formy kształcenia nie było).

Przekształcenie i rozwój Wydziału skutkowało akredytacją przy Stowarzyszeniu Inżynierów i wysokimi lokatami w klasyfikacji zewnętrznych komisji oceniających.

Jako dziekan wprowadził Wydział do organizacji międzynarodowych, takich jak EUCEET i AECEF, oraz do udziału w międzynarodowych programach badawczych, w tym Copernicus, Tempus, Socrates, Leonardo, Marie Curie i Reciprocity.

Jego praca naukowa i dydaktyczna charakteryzowała się dociekliwością i precyzją osoby mającej duże doświadczenie i pasję tworzenia.

Podczas pracy na UBI na wyróżnienie według prof. J. Fonseca zasługuje prowadzenie przedmiotów „Projekt” oraz „Kon-

Uroczystości nadania doktoratów honoris causa Uniwersytetu Beira Interior w Portugalii: a) od lewej: Joao Fonseca, Ryszard Kowalczyk i rektor UBI Antonio Fidalgo; b) Joao Fonseca i Ryszard Kowalczyk

strukcje sprężone”, a także seminariów dotyczących nowoczesnych budynków i mostów. Był w tym okresie opiekunem naukowym dwóch prac doktorskich, w tym jednej z UBI, oraz uczestniczył w komisjach doktorskich i habilitacyjnych.

Profesor Ryszard Kowalczyk, pracując w UBI, niewątpliwie korzystał z bogatego już własnego dorobku dydaktycznego i naukowego. Życie akademickie i karierę naukową rozpoczął w Warszawie w Instytucie Techniki Budowlanej, na Politechnice Warszawskiej oraz w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk. Był profesorem Politechniki Białostockiej i wykładowcą na Politechnice Poznańskiej. Między 1983 i 1989 rokiem współpracował z Organizacją Narodów Zjednoczonych w trakcie misji na Bliskim Wschodzie. W okresie 1992–2009 pracował jako „profesor catedratico” w Uniwersytecie Beira Interior, będąc dalej w ścisłym kontakcie z Politechniką Białostocką. Od roku 2009 jest profesorem na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie.

Profesor Ryszard Kowalczyk ma bogate doświadczenie w działalności badawczej zdobyte w Polsce i innych krajach.

Już w 1958 r. rozpoczął współpracę przy projektach mostów z betonu sprężonego w biurze prof. *Fritza Leonhardta* w Stuttgarcie, w Niemczech. W latach 1960–1963 współpracował z Instytutem Badawczym EMPA w Zurychu, w szczególności przy badaniach dynamicznych mostu Opfikon (opracowanych w EMPA-Bericht 192). Od 1968 do 1970 brał udział w badaniach nad odkształcalnością (ductility) betonu zbrojonego i niezbrojonego na uniwersytecie w Calgary, w Kanadzie. Następnie, w latach 1975–1982, pracował nad zagadnieniami budynków wysokich w Lehigh University w Bethlehem w Pensylwanii. Przez kilkanaście lat pełnił funkcję sekretarza prestiżowej organizacji międzynarodowej „Council on Tall Buildings and Urban Habitat” (CTBUH). Był jednym z najbliższych współpracowników i przyjaciół założyciela tej organizacji, prof. *Lynna S. Beedle*. W „Council on Tall Buildings” pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji, takich jak członka zespołu redakcyjnego 5-tomowej monografii „Budynki wysokie” wydanej w USA w 1978 r., przewodniczącego Komitetu Konstrukcji CTBUH oraz wiceprzewodniczącego tej organizacji na Europę. Był inicjatorem, współautorem i przewodniczącym zespołu redakcyjnego książki „Structural Systems for Tall Buildings” wydanej przez McGraw-Hill w Stanach Zjednoczonych w 1995 r., przetłumaczonej na język koreański w 1998 r.

W działalności krajowej należy odnotować pracę prof. *R. Kowalczyka* w Radzie Programowej Czasopism i Wydawnictw PZITB („Inżynierii i Budownictwa” i „Przeglądu Budowlanego”) oraz przez pewien okres jako redaktora naczelnego „Archives of Civil Engineering”. Przewodniczył zespołowi tłu-

maczy w pierwszym polskim wydaniu monografii *A.M. Neville* „Właściwości betonu”.

Otrzymał godność profesora honorowego Politechniki Krakowskiej w 2001 r., Politechniki Śląskiej w 2004 r. i Politechniki Białostockiej w 2014 r. W roku 2009 otrzymał tytuł „Fellow” nadany przez Council on Tall Buildings and Urban Habitat. Został też wyróżniony prestiżowymi Medalami Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa: im. prof. Stefana Kaufmana (w 2013 r.) oraz im. prof. Romana Ciesielskiego (w 2016 r.).

Jest autorem i współautorem 10 książek i monografii oraz ponad 100 artykułów opublikowanych w czasopismach i materiałach konferencji naukowych.

Jest nadal aktywnym członkiem uznanych międzynarodowych stowarzyszeń inżynierskich, w szczególności IABSE i „Council on Tall Buildings and Urban Habitat”. Bierze aktywny udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, a także w działalności redakcyjnej i opiniotwórczej.

Prof. dr hab. inż. Czesław Miedziatowski

PS. Z przyjemnością napisałem tę informację o nobilitującym oraz ważnym wydarzeniu w życiu naukowym i dydaktycznym Profesora *Ryszarda Kowalczyka*. Miałem okazję współpracować z Nim w Politechnice Białostockiej na polu organizacyjnym, dydaktycznym i naukowym. Współpraca naukowa dotyczyła konstrukcji z betonów zwykłych oraz lekkich na bazie wypełniaczy organicznych. Również w ramach współpracy kilkakrotnie przebywałem w Uniwersytecie Beira Interior.